

Zaden-bibliotheek Castricum: hoe werkt het?

ZAAIEN - OOGSTEN - DROGEN/SCHONEN/BEWAREN - VULLEN/ETIKETTEREN - NAAR DE BIEB

Hier vind je informatie over de verschillende onderdelen van ons zaden-bibliotheek-systeem. Je kunt zelf kiezen welke activiteit bij jou past: het hele proces van begin tot einde of bijvoorbeeld alleen vullen/etiketteren of alleen oogsten. Gaandeweg wordt alles vanzelf duidelijk maar ter info deze folder.

DOEL VAN DE INHEEMSE ZADEN-BIBLIOTHEEK:

- vergroten biodiversiteit
- inheemse bloemen en planten terugbrengen/vergroten in NL
- mensen stimuleren om te delen: oogst zaden van je gezaaide bloemen en breng ze terug naar de bieb

Algemeen:

- De zaden-bibliotheek is een samenwerking tussen Bomenhub Bakkum (Meer Bomen Nu) Transitie Castricum, Openbare Bibliotheek Castricum en de gemeente Castricum.
- De zaden-bibliotheek is geopend vanaf 1 september tot 1 mei (of langer indien er nog voorraad is)
- De dozen met envelopjes staan bij de ingang van Bibliotheek Castricum en zijn gratis voor iedereen
- Sommige niet inheemse zaden worden in overleg toch geplaatst (als ze bijv. een echte bijenplant zijn)
- We plaatsen zaden van eenjarige, tweejarige en vaste planten.
- Communicatie gaat via Signal één op één, soms live. Er is een zadenbibliotheek Signal-groep

Vrijwilligers en taak (op dit moment, aan verandering onderhevig)

Monique Schiller

- activiteit: van oogsten t/m naar de bieb (zonder vullen)
- algemeen aanspreekpunt en leiding, inkoop/verdeling envelopjes plus etiketten, financiën
- contact met de gemeente

Brita Falk

- activiteit: oogsten

Tanja Beentjes

- activiteit: momenteel geen
- initiatiefnemer vanuit Transitie Castricum

Bonnie Snoek

- activiteit: momenteel geen
- aanspreekpunt determineren

Jeanine Michorius

- activiteit: etiketten ontwerp en laten printen

Marijke Vellekoop

- activiteit: vullen /etiketteren, waarschijnlijk ook oogsten/drogen/opslaan

Sylvia van de Graaf

- activiteit: vullen/etiketteren

Hansje

- activiteit: van oogsten t/m naar de bieb

ZAAIEN doen we op de hub (zie foto boven) in april, in overleg samen.

OOGSTEN

Waar ga ik oogsten?

- in je eigen tuin en/ of die van vrienden/bekenden
- op de bloemenweide van de Bomenhub
- op de door de gemeente ingezaaide bloemenstroken.
 - afgelopen jaar was het dit:- Kleibroek (vier bloem-vakken)
 - plantsoen achter het Vonk College
 - langs de N203 (niet overal, vraag ons waar precies)

In andere gebieden oogsten is eigenlijk niet toegestaan, maar je mag officieel per persoon een champignonbakje vol zaden plukken, voor eigen gebruik(en dat is 't niet, maar ja) Dit is een wildpluk-regel.

Hoe ga ik oogsten?

Op de fiets natuurlijk! Je neemt mee:

- Bakjes met een deksel om de zaden in te doen. (die van de Chinees zijn geweldig)
- Papiertjes en pen om de naam van de plant op te schrijven en in de doos te doen
- Een schaarje kan handig zijn
- Je moet je **Meer Bomen Nu groene hesje dragen, dit is verplicht vanuit de gemeente.** Vraag er één bij Monique en neem hem altijd mee met oogsten. Zo ben je herkenbaar en word je niet voor wildpluk-tuig uitgemaakt! :-)
- Pluk nooit teveel van één plant. Op de stroken van de gemeente moeten we sowieso 30 % zaden aan de planten laten zitten.
- Pluk voorzichtig en houd de plant heel
- Wij oogsten soms samen en soms alleen. Je oogst wanneer het jou uitkomt en hoe veel of weinig je dat doet bepaal je zelf.

Wanneer ga ik oogsten?

Als de zaden rijp zijn! Dit is soms lastig te bepalen en het moment is voor iedere plant anders. De zaden moeten droog zijn in de zaaddoosjes. Je hoort ze ritselen in de zaaddoosjes en zijn bruin/zwart. Sommige planten laten hun zaden al vallen en dan ben je te laat. Soms ben je te vroeg. Sommige zaden oogsten makkelijk, andere moeilijk. De eerste planten kun je in mei oogsten (daslook bijv) en de laatste tot soms oktober (teunisbloem)

Wat oogst ik /hoe herken ik de plant?

De juiste naam van de plant weten is erg belangrijk want die komt straks op het etiket te staan. Wij vinden hier al doende ons weg in en leren ieder jaar nieuwe planten kennen. Soms gebruiken we een app die de plant kan determineren. Plantnet bijvoorbeeld. De app maakt soms ook fouten. Je kunt elkaar altijd om raad vragen, iedereen kent weer andere planten. Ieder jaar zijn er weer nieuwe soorten geplant of vind je weer een nieuwe in je tuin. Inheemse planten dus (met een gedoogbeleid voor niet-inheemse bijenplanten) We kiezen op zich geen zaden van groenten maar soms worden er groente-zaden ingeleverd bij de bieb. Dan overleggen we, want het is erg leuk dat mensen groentezaden ook inleveren.

DROGEN, SCHONEN EN BEWAREN

Reserveer ruimte hiervoor want het kan veel worden en je hebt daarvoor ruimte nodig.

Drogen: De zaden moeten vaak nog nadrogen. Dit doe je in een open doosje/op een theedoek op een warme plaats, mag in de zon. Ik droog ze wel in mijn kas. Pas als het kurkdroog is kun je gaan bewaren.

Schonen: Dit kan echt veel werk zijn want sommige zaden moet uit hun zaaddoosjes gehaald worden. Bijvoorbeeld klapproos, teunisbloem of bolderik. Het is ook leuk en ZEN om te doen. Je bent bezig met het plantmateriaal en de plant “vibe” en je kunt altijd ergens met een doosje op schoot ergens gedachteloos zitten plukken. Een goeie truc: schud de doos met de zaaddozen plus deksel erop voorzichtig heen en weer. Door de beweging valt er al veel zaad op de bodem van de doos.

Bewaren: Nogmaals: schrijf de naam van de plant op een papiertje/etiket en bewaar die bij de zaden. Straks heb je zoveel dat je het niet meer herkent. Als de zaden echt droog zijn moet je een manier kiezen om het op te slaan. Afhankelijk van de hoeveelheid zaden die je hebt. Ik verzamel ook jam-potjes en sla de zaden daarin op, of ik bewaar ze in de doosjes van de Chinees. Sla de zaden droog op en zorg ervoor dat het niet kan omvallen of doe altijd de deksel erop anders heb je al je werk voor niks gedaan.

VULLEN & ETIKETTEREN

Monique beheert de uitgifte en voorraad van etiketten en envelopjes. Neem contact op met haar als je niets meer hebt en dan haal je ze bij haar op.

Hoe pak ik dat aan ?

-je vult een zakje met een theelepeltje van het zaad en plakt het dicht. Als je een bepaald aantal zakjes hebt gevuld tel je ze en schrijf je hetzelfde aantal etiketten. Dan plak je de etiketten erop.

- de gevulde envelopjes bewaar ik zelf in een schoenendoos. Ik maak een kaartje met de naam erop en doe de gevulde zakjes erachter. Op alfabet, voor mijn eigen overzicht. Soms bundel ik 10 envelopjes dmv een elastiekje, mits het niet kreukelt, dan kan ik beter tellen hoeveel voorraad ik nog heb. Hoeft natuurlijk niet. Ben je alleen vuller/etiketteerder dan haal je onze geogste zaden op bij Monique en als je de zakjes gevuld hebt lever je ze weer bij haar in.

NAAR DE BIEB

Wanneer ga ik naar de bieb?

Momenteel gaan alleen Monique en Hansje naar de bieb maar dit kan veranderen natuurlijk. Wij appen elkaar en spreken af wie wanneer gaat.

Hoe vaak ga ik naar de bieb?

Elke tien dagen: in september als de bieb opengaat gaan we om de vijf dagen bijvullen. We wisselen elkaar af dus je gaat dan elke tien dagen. Het loopt dan als een trein. Als het wat terugloopt spreken we af om 1 keer per week te gaan, dan fiets je dus zelf eens in de twee weken. In maart gaat alles weer als een trein en zijn de dozen sneller leeg.

Waar zet ik het neer?

Meteen rechts na de ingang staat de tafel die ingericht is door het bibliotheek-personeel. Er staan twee houten thee-zakjes-dozen met zes vakjes elk. In het midden staat een mandje waar je “restjes” zakjes indooft waar nog weinig van is. Anders houd je met 1 zakje een heel vakje bezet, terwijl je veel wil vullen.

Hoeveel neem ik mee en wat?

Ik maak altijd een lijstje van de soorten die ik mee wil nemen, twaalf soorten dus. Ik schrijf op hoeveel ik van wat meeneem. Dan ga je in de bieb zien wat je kwijt kan. Soms moet je weer zakjes mee naar huis nemen. Maak een definitief lijstje van soort en aantal van wat je daadwerkelijk in de bieb plaatste. Geef dat lijstje middels een foto door via de app. Er wordt een administratie bijgehouden wat betreft soorten en aantallen uitgedeelde envelopjes.

We plaatsten 10 tot 15 zakjes per vakje, sommige envelopjes/zaden zijn dik, andere dun. We doen er zoveel mogelijk in zodat we minder vaak hoeven te fietsen.

Waar vind ik de ingeleverde zaden en wat doe ik daar mee?

Inderdaad, het idee is dat mensen hun zaden zaaien en het jaar daarop een deel weer bij de bieb inleveren. Dat inleveren doen ze bij het personeel. Dus als je naar de bieb gaat vraag dan een medewerker of er nog zaden zijn ingeleverd. Ze hebben daar een doosje voor. Dan krijg je zaden mee die je zelf opslaat en verwerkt tot envelopjes om later weer in de bieb te zetten. Leuk, dit gaat steeds beter lopen.

TOT SLOT

Hoeveel tijd kost het me?

Je kunt dit zelf bepalen. Je kiest de activiteit die bij je past. Het oogsten kan soms druk zijn in juli/augustus maar je doet wat je kunt. Het schoonmaken kan soms tijdsintensief zijn, afhankelijk van de plant. Koekoeksbloem is makkelijk, toorts vergt meer tijd etc.

Als je wil meedoen neem je contact op met Monique (happymoniqueschiller@gmail.com)
Later kun je vragen stellen of contact houden via de groeps-app als het algemeen is.

LEUK DAT JE MEEDOET - ALVAST DANK VOOR JE HULP EN VEEL PLEZIER!